

Iwona Sójkowska
Biblioteka Politechniki Łódzkiej
EBIB

Seminarium Jubileuszowe w Jeleniej Górze, czyli 10. urodziny EBIB-u

EBIB ma już 10 lat. Z tej okazji w dniu 6 lutego 2009 r. w przepięknej i super nowoczesnej Książnicy Karkonoskiej odbyło się Jubileuszowe Seminarium EBIB-u zatytułowane **Elektroniczne serwisy bibliotekarskie - dynamika zmian**. Podczas Seminarium podsumowano dziesięcioletnią historię platformy EBIB - jedyne polskiego, elektronicznego serwisu dla bibliotekarzy. Ponadto zwrócono uwagę na podobne inicjatywy w świecie oraz przybliżono proces elektronizacji źródeł informacji, który dokonuje się w polskich bibliotekach. Na spotkaniu jubileuszowym spotkali się członkowie zespołu redakcji EBIB, którzy przybyli do Jeleniej Góry z całej Polski oraz bibliotekarze z regionu karkonoskiego. Gospodarzem seminarium był dyrektor Książnicy Karkonoskiej Marcin Zawila, który podjął gościną przybyłych bibliotekarzy.

Podczas kilkugodzinnego spotkania, w sympatycznej atmosferze, zostały omówione zagraniczne, a także polskie serwisy informacyjne ze szczególnym uwzględnieniem platformy EBIB. Z ciekawością wysłuchano wszystkich prelegentów, duże zainteresowanie wzbudziło wystąpienie przedstawicieli Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI), którzy zaprezentowali projekt rozbudowy serwisu EBIB.

Pierwszy prelegent - dyrektor Marcin Zawila w swoim wystąpieniu pt. *Serwisy elektroniczne Książnicy Karkonoskiej i zmiany jej oddziaływania na środowisko* przedstawił elektroniczne źródła informacji współtworzone we wspomnianej książnicy. Należą do nich Jeleniogórska Biblioteka Cyfrowa, Regionalna Baza Bibliograficzna i wyodrębniona z niej część - Ekologiczny Serwis Prasy Regionalnej. Zbiory biblioteki są widoczne w zintegrowanym systemie bibliotecznym Aleph, który działa w ramach Dolnośląskiego Zasobu Bibliotecznego, gdzie istnieje możliwość wyszukiwania w całym zasobie, w zasobie bibliotecznym poszczególnych miast (np. w bazie Jelenia Góra), a także w konkretnej bibliotece. Informacje przekazane przez prelegenta potwierdzają obserwowaną w ostatnim czasie dużą aktywność w unowocześnianiu bibliotek publicznych różnej wielkości.

Kolejną prezentację pt. *Zagraniczne serwisy informacyjne dla bibliotekarzy - przykłady dobrych praktyk* przygotowała i przedstawiła Dorota Lipińska - członek zespołu serwisów redakcji EBIB. Analizie poddała serwisy z różnych zakątków świata. Porównała ich zawartość, wyróżniła elementy rzadziej spotykane, a zdaniem autorki, ważne dla bibliotekarzy. Spośród kilkunastu serwisów wybrała:

- ALA - American Library Association - serwis informacyjny Amerykańskiego Stowarzyszenia Bibliotek,
- UNESCO Libraries Portal - serwis dla bibliotekarzy tworzony w ramach portalu UNESCO,
- TEL - The European Library - serwis poświęcony zagranicznym konsorcjom, w którym znajdują się zasoby bibliotek europejskich możliwe do przeszukania za pomocą umieszczonej wyszukiwarki.

Na tle przybliżonych słuchaczom serwisów EBIB prezentuje się bardzo korzystnie, ponieważ dostarcza aktualizowanej na bieżąco informacji dla środowiska, publikuje czasopismo otwarte (open access) "Biuletyn EBIB" oraz inne wydawnictwa, np. materiały konferencyjne, prowadzi serwisy tematyczne (np. prawo, granty, dydaktyka, praca) oraz bazy danych (np. bazę bibliotek). Dodatkowym atutem jest angielska wersja platformy EBIB.

Historię biuletynu i platformy EBIB przedstawiła Marzena Marcinek. Warto przytoczyć w tym miejscu kilka faktów. Otóż inicjatywa utworzenia elektronicznego czasopisma pojawiła się w grupie aktywnych dyskutantów listy dyskusyjnej INFOBIB-L@man.torun.pl jesienią 1998 r. Pierwsze i jednocześnie wiążące dla przyszłości zebranie odbyło się w Bibliotece Narodowej 29 stycznia 1999 r., a uczestniczyli w nim:

- Anna Filipowicz - Biblioteka Narodowa,
- Anna Komperda - Biblioteka Główna i OINT Politechniki Wrocławskiej,
- Marzena Marcinek - Biblioteka Główna Politechniki Krakowskiej,
- Szymon Matuszewski - Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie,
- Bożena Bednarek-Michalska - Biblioteka Główna Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu,

- Anna Osiewalska - Biblioteka Główna Akademii Ekonomicznej w Krakowie,
- Urszula Puskiewicz - Biblioteka Główna Uniwersytetu Białostockiego,
- Aleksander Radwański - Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu,
- Stanisław Skórka - Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie,
- Zbigniew Zakrzewski - Biblioteka Główna Uniwersytetu Warszawskiego^[1].

Grupa ta dała początek EBIB-owi, który w każdym kolejnym roku rozwijał się, zyskiwał coraz więcej czytelników, scalał środowisko zawodowe, prowokował do dyskusji na forach, wskazywał nowe trendy. Znaczenie EBIB-u potwierdziły badania przeprowadzone przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, które wykazały, że ponad 50% aktywnych zawodowo bibliotekarzy zaczyna dzień od zapoznania się z serwisem informacyjnym EBIB^[2].

Na przestrzeni lat rosnęło grono redaktorów, obecnie dla EBIB-u pracuje 29 osób. Fenomen wspólnego tworzenia platformy najlepiej oddają słowa A. Radwańskiego *EBIB funkcjonuje sprawnie dzięki systematycznej pracy całego zespołu korektorów, składaczy, tłumaczy i redaktorów (...), którzy są tą właśnie "fabryką" produkującą poszczególne numery biuletynu i towarzyszące mu serwisy*^[3]. Powiększyło się także grono czytelników oraz autorów publikujących swoje teksty, nadsyłających ważne dla środowiska informacje, a także organizatorów konferencji, szkoleń i seminariów, którzy zgłaszają się do redakcji z prośbą o patronat medialny. Znacznie wzrosła liczba artykułów z "Biuletynu EBIB" cytowanych w innych bibliotekarskich czasopismach. Myślę, że przytoczone fakty, o których opowiedziała podczas swojej prezentacji Anna Komperda, poddając analizie konkretne dane liczbowe pozyskane dzięki pomocy jej studentów, a przedstawione klarownie w tabelach i na wykresach, świadczą najdobitniej o popularności i zaufaniu, jakimi portal cieszy się w środowisku bibliotekarzy.

Ostatnie wystąpienie pt. *Projekt rozbudowy serwisu EBIB w ramach współpracy przy Programie Bibliotecznym* przygotowane zostało przez Jacka Wojnarowskiego i Marcina Pola reprezentujących Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Prelegenci przedstawili podstawowe założenia współpracy fundacji z EBIB-em, która ma przynieść wymierne korzyści dla obu stron. Fundacja zobowiązała się przekazać platformie EBIB odpowiednie fundusze, wsparcie merytoryczne i techniczne niezbędne do budowy nowego portalu oraz odpowiednie oprogramowanie, uzyskując w zamian fachowców, którzy pomogą utworzyć podportal dla małych bibliotek, posadowiony na platformie EBIB i roboczo nazwany Elektroniczna Biblioteka Publiczna (EBP). Zgodnie z misją fundacji portal ma służyć rozwojowi małych bibliotek regionalnych oraz aktywizować środowisko pracujących tam bibliotekarzy i korzystających z bibliotek czytelników.

Następnego dnia (7 lutego 2009 r.), dzięki uprzejmości dyrektora Książnicy Karkonoskiej, na terenie biblioteki odbyło się cykliczne robocze spotkanie zespołu redakcji EBIB. Jak każdego roku omówiono najpilniejsze sprawy organizacyjne, merytoryczne, strategiczne, ustalono plan pracy na następny rok i wspólnie podjęto ważne decyzje finansowe. Nie obyło się bez gorących dysput i burzy mózgow.

Na początku zebrania Bożena Bednarek-Michalska wraz z Aleksandrem Radwańskim przystąpili do ogólnego omówienia projektu pięcioletniej współpracy FRSI-EBIB, którego szczegóły dla większości członków redakcji EBIB nie były znane. Nowa platforma zgodnie z zapewnieniem fundacji zostanie utworzona przy wykorzystaniu oprogramowania typu open access bądź zakupionego na licencjach gwarantujących wieczyste użytkowanie. Ponadto zostanie tak oprzyrządowana i wyposażona, aby po zakończeniu współpracy można było ją w łatwy sposób kontrolować i dalej rozwijać. W projekcie wstępnie ustalono koncepcję zarządzania portalem z uwzględnieniem nowego podportalu Elektroniczna Biblioteka Publiczna (EBP) adresowanego do małych bibliotek publicznych. W ramach współpracy z fundacją redakcja EBIB będzie służyła ekspertyzami, szkoleniami, pomocą w opracowaniu koncepcji portalu EBP, a także czuwała nad jego rozwojem i utrzymaniem w strukturze wewnętrznej.

Jeśli wszystkie plany się powiodą, być może "Biuletyn EBIB" zostanie przeniesiony na zintegrowaną, dedykowaną platformę Open Journal System (OJS). Byłby to wielki skok jakościowy dla czasopisma i wielka wygoda dla jego użytkowników, autorów i redaktorów. W ciągu najbliższych 5 lat, korzystając z pomocy technicznej i finansowej fundacji, konieczne będzie zarchiwizowanie 10 roczników "Biuletynu EBIB" - w sumie 100 numerów, przy czym każdy z artykułów powinien zostać przekonwertowany do formatu PDF. Podobnie powinny migrować materiały konferencyjne, wydawnictwa zwarte oraz newsy. Dla nowej platformy cyfrowej EBIB przewiduje się także rozwój usług społecznościowych, tak by mogła ona spełniać oczekiwania współczesnych bibliotekarzy i pozwolić im na sprawniejszą komunikację oraz większy wkład w tworzenie serwisu.

Dwa wspaniałe dni spędzone w malowniczej Jeleniej Górze wśród sympatycznych bibliotekarzy, poświęcone rozważaniom nad bibliotekarską bytnością EBIB-u, uświadomiły mi, że nasz największy elektroniczny portal informacyjny adresowany do bibliotekarzy będzie się rozwijał.

Przypisy

[1] MARCINEK, M. *EBIB 1999-2009*. Kraków, [2009], s. 5 (druk okazjonalny przygotowany na 10-lecie EBIB-u) [on-line] [dostęp 11 marca 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.info/content/view/1811/89/>.

[2] Na stronie FRSI są dostępne wyniki badań poświęconych bibliotekarstwu w Polsce oraz perspektywom rozwoju społeczeństwa informacyjnego. *FRSI* [on-line] [dostęp 1 marca 2009]. Dostępny w World Wide Web: http://www.frsi.pl/login.php?pre_nid=22&bib=1&pole=6.

[3] RADWAŃSKI, A. Czy istnieje środowisko bibliotekarzy (50 numerów później), *Biuletyn EBIB* [on-line] 2003 nr 10 (50) [dostęp 1 marca 2009]. Dostępny w World Wide Web: <http://ebib.oss.wroc.pl/2003/50/radwanski.php>.

